

TECHNOLOGICKÉ
CENTRUM AV ČR

Open Access v Horizontu 2020

Seminář „Příprava projektů Horizont 2020 - změny v přístupu k publikacím a výzkumným datům“
24.04.2014, Pardubice

Jana Kratěnová, TC AV ČR
National Point of Reference for OA
National Contact Point for Legal Issues of Horizon 2020

TECHNOLOGICKÉ
CENTRUM AV ČR

OTEVŘENÝ PŘÍSTUP

Open Access = otevřený přístup

- Poskytování online přístupu k vědeckým informacím konečnému uživateli bez úplaty

Vědecké publikace

Výzkumná data

http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/hi/oa_pilot/h2020-hi-oa-pilot-guide_en.pdf

Guidelines on Open Access to Scientific Publications and Research Data in Horizon 2020

TECHNOLOGICKÉ
CENTRUM AV ČR

OTEVŘENÝ PŘÍSTUP

Research

```

graph LR
    subgraph Research
        DP[Dissemination plan]
        RR[Research results]
        DMP[Data management plan]
    end
    subgraph Decisions
        DSS[Decision to disseminate/share]
        DEP[Decision to exploit/protect]
    end
    subgraph Outcomes
        P[Publications]
        DRD[Depositing research data]
        Pat[Patenting or other form of protection]
        Gold[Gold OA]
        Green[Green OA]
        Free[Access and use free of charge]
        Restricted[Restricted access and/or use]
    end
    Research --> DSS
    Research --> DEP
    DSS --> P
    DSS --> DRD
    DEP --> Pat
    P --> Gold
    P --> Green
    DRD --> Free
    DRD --> Restricted
    
```

Zdroj: Guidelines on Open Access to Scientific Publications and Research Data in Horizon 2020

OTEVŘENÝ PŘÍSTUP k publikacím

- **NE** povinnost publikovat o výsledcích
- **POKUD** publikování – v režimu otevřeného přístupu
- DVA modely:
  - **GOLD OA**
  - **GREEN OA**
- **CO** - *all peer-reviewed scientific publications (research articles) relating to its results*
- **JAK** - číst online, stahovat a tisknout
  - poskytnout další oprávnění
- **FINANCE?** - uznatelné náklady - **GOLD OA**
  - EIFRA-2-2014 eInfrastructure for Open Access

OTEVŘENÝ PŘÍSTUP k publikacím

POSTUP

1. **Uložit v repozitáři** - *a machine-readable electronic copy of the published version or final peer-reviewed manuscript accepted for publication*
  - Nejpozději v době publikování; včetně GOLD
  - Nikoliv zpřístupnit

- Institucionální
- Centralizovaný
- Oborový

- ROAR, <http://roar.eprints.org/>
- OpenDOAR, <http://www.opendoar.org/>

OTEVŘENÝ PŘÍSTUP k publikacím

POSTUP

1. **Uložit v repozitáři** - *a machine-readable electronic copy of the published version or final peer-reviewed manuscript accepted for publication*
  - Nejpozději v době publikování; včetně GOLD
  - Nikoliv zpřístupnit

Beneficiaries should not choose a repository which claims rights over deposited publications and precludes access.

OTEVŘENÝ PŘÍSTUP k publikacím

POSTUP

2. Must aim to deposit - data k ověření výsledků prezentovaných v publikaci

- Ve stejný čas jako 1.
- Nemusí automaticky zpřístupnit – není povinnost

OTEVŘENÝ PŘÍSTUP k publikacím

POSTUP

3. Zajistit zpřístupnění = otevřený přístup

- **GOLD** – v době publikování
- **GREEN** 6/12 měsíců od zveřejnění (*embargo period*)

EU
(poskytuje grant, stanoví podmínky)

Grantová
dohoda
(emb. period
6/12 m.)

Smlouva s
vydavatelem
(emb. period ...
m.)

Příjemce grantu
H2020 (autor
článku)

Vydavatel

OTEVŘENÝ PŘÍSTUP k publikacím

POSTUP

3. Zajistit zpřístupnění = otevřený přístup

- **GOLD** -> v době publikování
- **GREEN** – 6/12 měsíců od zveřejnění (*embargo period*)

OTEVŘENÝ PŘÍSTUP k publikacím

POSTUP

4. Zajistit otevřený přístup také k bibliografickým metadatům

- Označení programu
- Název projektu, zkratka, číslo grantové dohody
- Datum publikování, délka embargo period

OTEVŘENÝ PŘÍSTUP k výzkumným datům

Data

- Informace, zejména fakty a čísla, sesbírané s cílem dalšího zkoumání a které představují základ pro výpočty, diskuzi, zdůvodňování
- Statistiky; výsledky experimentů, měření a pozorování
- Digital research data

- Underlying data
- Other data

FP7	H2020
OA to data <ul style="list-style-type: none"> • ERC Guidelines • Financování projektů a studií na téma OA 	OA to data <ul style="list-style-type: none"> • Pilotní projekty • Financování projektů a studií na téma OA

OTEVŘENÝ PŘÍSTUP k výzkumným datům

H2020 – pilotní projekty
– Stanoveno v pracovním programu/výzvě

The projects funded under the e-infrastructure call of the Research Infrastructures Work Programme 2014-2015 will participate in the Pilot on Open Research Data in Horizon 2020 in line with the Commission's Open Access to research data policy for facilitating access, re-use and preservation of research data. Projects have the possibility to opt out of the Pilot. A

- Future and Emerging Technologies
- Research infrastructures – part e-Infrastructures
- Leadership in enabling and industrial technologies – Information and Communication Technologies
- Societal Challenge: 'Secure, Clean and Efficient Energy' – part Smart cities and communities
- Societal Challenge: 'Climate Action, Environment, Resource Efficiency and Raw materials' – except raw materials
- Societal Challenge: 'Europe in a changing world – inclusive, innovative and reflective societies'
- Science with and for Society

Navíc – dobrovolná účast možná

OTEVŘENÝ PŘÍSTUP k výzkumným datům

POSTUP

1. Povinnost **uložit** v repozitáři;
2. Povinnost **přijmout opatření k tomu** k bezplatnému zpřístupnění, využití, šíření a reprodukování těchto dat třetím stranám:
  - Data potřebná k ověření výsledků obsažených ve vědeckých publikacích, co nejdříve
  - Jiná data podle **data management plan (Annex I.)**, ve lhůtách zde uvedených;
    - *Vždy související metadata*

13

OTEVŘENÝ PŘÍSTUP k výzkumným datům

Online archivy pro vědecká data, různé druhy
Např.

- www.re3data.org
- <http://data.b.org>

- Dokument, součást Annex I.
- Popis plánů pro nakládání s výzkumnými daty v projektu a po skončení projektu
- Vzor pro DMP

uložit v repozitáři

přijmout opatření

data management plan (Annex I.)

14

OTEVŘENÝ PŘÍSTUP k výzkumným datům

POSTUP

3. Povinnost **poskytnout informace** - prostřednictvím repozitáře – **o nástrojích a instrumentech**, které má příjemce k dispozici a které jsou potřebné pro ověření výsledků
  - A, pokud je to možné, poskytnout tyto nástroje a instrumenty

---

15

OTEVŘENÝ PŘÍSTUP k výzkumným datům

VÝJIMKY – kdy lze „opt-out“?

- Ochrana projektových výsledků
- Povinnost mlčenlivosti
- Projekty z oblasti bezpečnosti
- Ochrana osobních údajů
- Zpřístupnění konkrétních vědeckých dat (již vzniklých v projektu)
  - by ohrozilo dosažení hlavního cíle projektu podle popisu v Annexu I. a
  - nezpřístupnění je popsáno a odůvodněno v Data Management Plan
- Existuje jiný oprávněný důvod pro „opt-out“

**Možnost opt-out
neznevýhodní
žadatele
při hodnocení**

16

OTEVŘENÝ PŘÍSTUP k výzkumným datům

• Data Management

- Pokud relevantní – projektový návrh musí obsahovat sekci „data management“ – hodnoceno jako součást „Impact“
- Popsat tyto oblasti:
  - What types of data will the project generate/collect?
  - What standards will be used?
  - How will this data be exploited and/or shared/made accessible for verification and re-use? If data cannot be made available, explain why.
  - How will this data be curated and preserved?

http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/hi/oa_pilot/h2020_pi-ia-data-mgt_en.pdf

---

OTEVŘENÝ PŘÍSTUP k výzkumným datům

• Data Management Plan (DMP)

- Nejčastěji jako samostatný Deliverable – 6M projektu
- Stanoví, jak bude s daty nakládáno během projektu i po jeho skončení
- Povinný – v pilotních projektech H2020
- Nepovinný – v jiných projektech H2020

• Příjemci se mohou kdykoliv rozhodnout se nadále neúčastnit pilotních projektů OA k výzkumným datům

- Odůvodnění v DMP

18

ORD Pilot: a chance to co-shape policy

- Opening up research data: the new frontier
- Ambitious, yet pragmatic design of the pilot: broad scope, opt-out, voluntary participation possible
- Pilot is flexible; numerous safeguards in place
- Uptake of and experiences with the Pilot will be monitored
- Need to collect and analyse many and varied experiences
- Support & monitoring to be developed
- **Participating in the Pilot means co-shaping European policy on opening up research data ... in the next Framework Programme!**

Zdroj: prezentace David Guedj, Senior Policy Officer, DG CONNECT, EK; seminář IPR a OA v H2020 - 15.04.2014, Praha

---

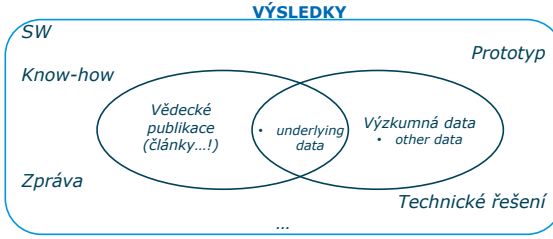

OTEVŘENÝ PŘÍSTUP

VÝSLEDKY

- Přístupová práva EU k výsledkům projektu
- EU - Right to use beneficiaries' materials, documents or information
- Open Data

OTEVŘENÝ PŘÍSTUP PŘÍPRAVA PROJEKTU H2020

- **OA k PUBLIKACÍM**
  - Napláňovat náklady na GOLD OA
  - V sekci „Impact“ (**Dissemination**) – popsat plány týkající se šíření projektových výsledků včetně Open Access
- **OA k VÝZKUMNÝM DATŮM**
  - Pracovní program – pilotní projekt?; dobrovolná účast?
  - V sekci „Impact“ – popsat data management, pokud relevantní
  - Pokud pilotní projekt - jsou důvody pro opt-out?

OTEVŘENÝ PŘÍSTUP NÁRODNÍ STRATEGIE

• 291. zasedání RVVI – 28.02.2014

Doporučení Rady k otevřenému přístupu (Open Access)

Stránka 8 z 9

Maďa pro výzkum, vývoj a inovace s ohledem

- na výhledy otevřeného přístupu k výsledkům výzkumu financovaného z veřejných prostředků a
- na řešení výzev v České republice podmínky pro šíření výzkumných pracovníků v jiných zemích v programu Horizont 2020, který stanoví podmínky otevřeného přístupu k vědeckým informacím

doporučuje:

- 1) **Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy poskytnout kroky k tomu, aby Česká republika, včetně jako další strany EU, přijala a prosadila národní strategii otevřeného přístupu v souladu s Doporučením Evropské komise ze dne 17. července 2012 o přístupu k vědeckým informacím a jejich uchování**, v němž se členským státům doporučuje definovat a zavést jasné podmínky otevřeného přístupu k vědeckým informacím a výzkumným datům, které jsou výsledkem projektů financovaných z veřejných prostředků.
  - a) podporovat kodované repozitáře s otevřeným přístupem a technologických infrastruktur pro přístup, uchování a šíření vědeckých publikací a výzkumných dat na národní i mezinárodní úrovni, které infrastruktury je nutné budovat v souladu s mezinárodními standardy interoperability v souladu s iniciativami a projekty v rámci Evropského výzkumného prostoru, jejichž cílem je usnadňovat uchování a dostupnost výsledků evropského výzkumu,
  - b) vzájemně spolupracovat, aby výsledky svého výzkumu zveřejňovali buď v otevřených časopisech nebo v institucionálních či přednostních repozitáři,
  - c) přijmout na podporu efektivního naplnění zásad otevřeného přístupu k vědeckým publikacím vlastní strategie a pravidla, v nichž se stanoví výzkumným pracovníkům povinnost sdílet vědecké publikace do otevřených institucionálních repozitářů, nebo pokud takový repozitář není k dispozici, vstoupit k nim na úroveň svých vlastních repozitářů. Výsledky výzkumu je možné sdílet a přístupovat jako koncept autorové verze, preprintů nebo vydavatelské verze bezprostředně, nejpozději do 12 měsíců po publikování,
  - d) zabývat se problematikou ukládání a archivace výzkumných dat.
- 2) **podporovat v rámci svých kompetencí po vzoru Evropské komise politiku otevřeného přístupu a poskytnout doporučení na národní úrovni,**
  - a) podpořit otevřený přístup k vědeckým publikacím podporovaných z veřejných prostředků,

Repozitář Národního úložiště šedé literatury (NUŠL)

- Hotové řešení ke zveřejnění výstupů z projektů dotovaných z programu [Horizont 2020](#)
- Repozitář je v režimu [Open Access](#)
- Díla je možné označovat veřejnými licencemi [Creative Commons](#)
- Data uložená v Repořitáři NUŠL se zároveň objeví v mezinárodních repozitářích [OpenAIRE](#), [ROAR](#), [OpenDOAR](#), [OpenGrey](#)
- Vysoce hodnocené [Googlem](#) – vždy mezi prvními výsledky
- Zlepšení dostupnosti výsledků výzkumu a vývoje v ČR

Repozitář Národního úložiště šedé literatury (NUŠL)

- Repozitář provozuje Národní technická knihovna
- Dostupný z <http://invenio.nusl.cz>
- Vložit lze dokument (preprint, postprint, zpráva, monografie) i podpůrné materiály (PPT prezentaci, tabulky, grafy, apod., ale i fotografie, videa, audio nahrávky)
- Spolupráce na základě licenční smlouvy mezi institucí či firmou a Národní technickou knihovnou
- Vše je zdarma

Jak vložit své výstupy do Repozitáře NUŠL?

- Záznamy lze do repozitáře vkládat přes webové rozhraní – není potřeba nic instalovat ani stahovat
- Pro instituci bude vytvořena vlastní sbírka a zaměstnanci budou proškoleni pro vkládání
- Vkládá sama instituce (pověřený zaměstnanec)
- Požadované formáty: PDF, JPEG, MP3, MP4
- Pokud instituce má vlastní repozitář, lze automatizovaně sklízet data z institucionálního repozitáře

---

Kontakty a odkazy

- Celý proces vkládání lze vyřídit i vzdáleně. Licenční smlouva poštou a školení zaměstnanců přes Skype
- Kontaktní osoby:
  - PhDr. Petra Pejšová, nusl@techlib.cz, 232 002 485
  - Mgr. Hana Vyčítalová, nusl@techlib.cz, 232 002 537
- Více informací
<http://invenio.nusl.cz/help/about?ln=cs>

DĚKUJI ZA POZORNOST

Jana Kratěnová
kratenova@tc.cz , 234 006 156

Technologické centrum AV ČR
Ve Struhách 27, 160 00 Praha 6

www.tc.cz
www.h2020.cz
